

A volt Lloyd-palota telkén akarják felépíteni a Magyar Tudományos Akadémia új könyvtárát

A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége megbízást adott a KÖZTI-nek az Akadémia új, korszerű könyvtár-épületének megtervezésére. Egyelőre csak *tanulmányterv* kidolgozásáról van szó, mert a *végleges kivitelezési terv* beszerzésére nyilvános pályázatot hirdetnek. Mi tette szükségessé és időserűvé egy új akadémiai könyvtár építését?

Felbecsülhetetlen értékű tudományos nemzeti kincsünk birtokosa az *Akadémiai Könyvtár*. Ma már azonban sem magának a könyvtárnak az elhelyezése, sem a hatalmas könyvvállomány tárolása *nem megfelelő*. Évről évre gyarapszik a beérkező könyvek, folyóiratok és kéziratok tömege, ez idő szerint *keréken egymillió darabot tartanak nyilván* és az Akadémia épületén belül ennek a rengeteg anyagnak *csak egy része* helyezhető el. Az Akadémiai Könyvtárnak külföldi kapcsolatai is évről évre fejlődnek. *Ma már 98 ország 2055 intézményével van kapcsolatban*, ahonnan csere útján, vagy megrendelésre érkeznek a legfrissebb kiadványok. 1949 végén, még csak 255 intézménnyel állott fenn a csereviszony. Évente mintegy 4500-féle külföldi folyóiratot kap a könyvtár. Ennek feldolgozása nagy munkával jár. Az évi könyvgyarapodás *20 000 kötet*.

Hármas sorokban, zsineggel átkötte

Az akadémiai székházban belül a könyvtár helyiségei nincsenek ilyen nagytömegű anyag befogadására és elhelyezésére méretezve. Az utóbbi években már szüntelenül *folyik a könyvvállomány átcsoportosítása*, hogy kéznél legyenek azok a könyvek, folyóiratok, kéziratok, amelyeket a kutatók leginkább keresnek. Állandóan bővítik a könyvvállományokat, de még így is egyes osztályokon egymás mögött *három sorban állnak a polcokon az agyonzsúfolt könyvek*. Az állványok tejején pedig zsineggel összekötözve, megszámlálhatatlan mennyiségben pihennek részben az »átcsoportosított«, részben a még feldolgozatlan könyvsomagok. Egy idő óta már idegenben is kellett helyiséget, *száraz pincét bérelni* a könyvtárból kirekedt könyvek számára. Így a Kálmán utcában, az Arany János utcában, a Várban tömtek meg üres helyiségeket, mintegy *60 000 könyvvel*. Ez az óriási könyvvállomány ilyen formán szinte ki van rekesztve a közhasználatból, mert *majdnem hozzáférhetetlen*.

Az elhelyezési nehézségeken igyekeznek olyképpen is

segíteni, hogy a könyvek egy részét *mikrofilmekre, mikrolapokra vezik fel*. Ez részben a könyvek állagának védelmét is szolgálja. Jelenleg mintegy 4500 értékes könyvről, kéziratról rendelkezik mikrofilmmel az Akadémiai Könyvtár. A *külföldön őrzött Corvinákat is mikrofilmre vették*.

A zsúfolt elhelyezés akadályozza az olvasószolgálatot. Nincs elegendő olvasóasztal, fülke a könyvtárlátogató, ott dolgozó kutatók számára. Hasonlóképpen nehézségbe ütközik az Akadémia saját kiadványaiból szükséges »vastartalék« elhelyezése. Az Akadémia 75-féle folyóiratot és sok más kiadványt jelentet meg évente, ezekből megfelelő példányszámot kell tartalékolni. *Mindez a mai körülmények között nincs biztosítva.*

80 millió az építésre

Illetékes körök nagy megér-téssel foglalkoznak az Akadémiai Könyvtár sorsával. Az Akadémiát biztosították, hogy a következő ötéves tervben és részben már a *második ötéves terv végén rendelkezésére bocsátják az új könyvtár felépítésére szükséges összeget*. Az anyagiak tehát rendben lennének, mintegy *80 millió forint* áll majd az új könyvtár megvalósításának céljára. Ennél nehezebb kérdés az új könyvtár-épület *területi elhelyezése*. Több javaslat közül, mint legkézenfekvőbb, városrendezési, városképi szempontból, valamint az Akadémia közelségénél fogva is megfelelő az Akadémia székházával szemben, a Dorottya utca—Roosevelt tér—Apáczai Csere János utca által határolt üres telektömb, *amelyen egykor a Triesti Lloyd épülete állott*.

Miután hamarosan megkezdik a Roosevelt téren, a Zrínyi utca sarkán az *Országos Tervhivatal* új székházának építését és napirendre került a pesti Duna-part rendezésének problémája, a Triesti Lloyd-palota helyének beépítése *teljessé tenné ennek a környéknek reprezentatív kialakítását*. Ezzel a helykijelöléssel a legtöbb fórum egyetért, bár akadnak, akik máshol javasolják az új Akadémiai Könyvtárt felépíteni. A jelek azonban azt mutatják, hogy mégis e megoldás mellett döntenek. Ebben az esetben 1964 végén hozzákezdene az új könyvtárpalota két ütemben történő megvalósításához. Előbb az épület magjaként létesülő, bővítésre is lehetőséget nyújtó *sokszintes raktár-épületet építenék fel*. A másik ütemben kerül majd sor az épület külső frontjának megépítésére.

Gárdonyi Jenő

OSZTÁLYOZÁS	
Tárgy: 027.1 Hely: Ch. T. A. Könyvtár Idő: "1962" Személy: Helyszám:	
Budapestre vonatkozó újságcikkek Szerző: Gárdonyi Jenő Cím: Egymillió könyv, folyóirat helyet kér Forrás: MAGYAR NEMZET	(Hely): (Idő): 1962. NOV. 1 (Köt. v. füz.): (Oldal):